

בענין התורם משלו על של חבירו

א. בקונטרס "שבח הארץ" לאדר"ת אות א' כתב להקשות על דברי הב"י בהל' תרומות שאם א"א לתרום משלו על של חבירו אלא מדעתו, פשיטא שטוה"נ לבעל הכרי, והקשה האדר"ת הרי ל"צ רשות בעה"כ אלא רק על ההפרשה אבל הנתינה היא מצוה בפנ"ע ולא תלויה בבעה"כ.

ולכאורה דבריו צ"ע ממ"ש בנדרים שם מי אמרינן אי לאו פירי דהאיך מי מתקנא כריא דההוא, או"ד אי לאו כריא דההוא לא הויין פירי דהדין תרומה, הרי דמי שגורם חלות קדושת תרומה ואפי' מי שגורם התרת הפירות ראוי שתהא טוה"נ שלו מחמת כן. ונראה שיש לחלק בין מה שהוא הכרחי לחלות קדושת תרומה דהיינו שיריים או מה שהוא הכרחי להתרת הפירות דהיינו חלק התרומה, שבאלו מי שהוא בעליהם יש לו לזכות בטוה"נ שבאה מחמת ממונו, לבין מה שכל הצטרכותו לחלות התרומה היא מצד שכך הזדמן, דהיינו דין דעת בעל הפירות שיתרמו על שלו משל אחרים, והיינו דאם היה תורם משלו על של הפקר נראה דהוי תרומה, ולא הסתפקו בירושלמי תרומות פ"א ה"א אלא בתורם את של הפקר, ומאחר שאין צורך לבעלות על השיריים לכן גם כשיש לשיריים בעלים וצריכים לדעתם אין צורך זה מעיקר דין הפרשת תרומה, וכ"כ באחיעזר ח"ד, וגם אי"ז הלכה מיוחדת בתרומה שיצטרכו דעת בעל הפירות אלא זו זכות ממון כללית שלא יחול דבר ע"י ממונו בלא דעתו, ול"ד לפדיון פט"ח שאבע"ל בבכורות אם צריך דעת, שהתם שאין הפרשה מתוכו וממנו הרי היא רק הפקעה ממילא משא"כ בתרומה, ועי' בתוס' שם ד"ה הפודה. וא"כ י"ל שמאחר שהצורך בדעתו אינו מעיקר דין הפרשת תרומה והוא זכות ממון בעלמא הרי"ז תנאי חיצוני בכדי שתחול ההפרשה ולכן אי"ז שייך לדין טוה"נ שהיא מדיני תרומה שכבר הופרשה, ואינה באה ע"י ההפרשה עצמה אלא חלה לאחריה כשחלה חובת נתינת תרומה.

ב. ונראה לבאר עוד החילוק הנ"ל עפי"ד הירושלמי בתרומות פ"ה ה"ב בסאה תרומה טמאה שנפלה למאה חולין של חבירו נותן לו בעל החולין דמי עצים והשאר שנוסף על דמיה ע"י הביטול חולקים, עיי"ש ברידב"ז, והיינו שדין הביטול שחל ע"י פירותיו מזכה לו חלק בשבח הסאה. ועיי' בפמ"ג יו"ד סי' ק"ט במשב"ז ס"ק א' ובברוך טעם דף י"ג ע"א. [ועיי' בכריתות כ"ז ע"א אם תימצי לומר אדם מתכפר בשבח בקדש משום דקטרח קמיה וכו']. וא"כ י"ל כן גם בדין טוה"נ שיש לבארה לא כשיור בזכות הבעלים שתרמו אלא כזכיה חדשה של התורם אע"פ שהיא חייבת להניתן לכהן, וכפי שמוכרח לבאר כן בטוה"נ של מעשר עני שכשהוא בגוון אין לבעלים טוה"נ ולאחר שהביאו לעיר יש בו טוה"נ לבעלים כמבואר בנדרים פ"ד ע"ב עיי"ש בראשונים, וא"כ גם בשאר טוה"נ דתרו"מ יל"פ כן, וזה כעין זכות בעל

החולין המבטלים בשבח הסאה שה"נ בטוה"נ שזיכתה אותה התורה לתורם שע"י תבואתו חלה קדושת תרומה. וע"י הסתפקו בגמ' אם התורה זיכתה את הטוה"נ למי שפירותיו פטרו את הכרי או למי שע"י כריו יכלו הפירות להיקדש. וא"כ י"ל די ש מקום להסתפק רק לגבי הגורמים ההכרחיים לחלות התרומה דהיינו מציאות פירות וכרי, אבל מה שצריך דעת בעלי הכרי שזה אינו מעיקר דרך הפרשת תרומה והוא זכות ממון בעלמא אין לומר שמחמת זה יזכה בטוה"נ וכנ"ל.

ג. ובמשכ"ל דבתורם את שלו על של הפקר ודאי דמהני יל"ע ממש"כ באו"ש הל' תרומות פ"ד ה"ב שאין לומר שאפשר לתרום את של הפקר על שלו שא"כ בתורם את של חברו אין צורך בשליחות אלא סגי בנתינת רשות ואז הוי כהפקר כיון שאין הבעלים מוחה על ידו וא"כ א"א ללמוד שליחות מתרומה עיי"ש. ולפי הנ"ל שאפשר לתרום משלו על של הפקר א"כ בתורם משלו על של חברו לא בעינן שליחות אלא סגי בנתינת רשות של בעל הכרי, אולם בתוס' בנדרים שם מבואר דמדין זה דהתורם משלו על של חברו דלא בעי דעת אם זכות היא לו ילפינן בכל דוכתי דזכיה מטעם שליחות. וכ"ה ברשב"א קידושין רפ"ב, וא"כ מוכח שלא כהנ"ל.

ד. אולם כאמת יל"ע בדברי התוס' דלכאורה ל"ש בתורם משלו ע"ש חברו שליחות מצד בעל הכרי כי אין כאן מסירת זכות על ממונו שהרי אין כאן השתמשות של קנין בכרי, וגם ענין שליחות בתור עמידה במקום הבעלים ל"ש כאן כי גם כשהבעלים עצמם תורמים אינם פועלים פעולה המתירה את הכרי, אלא התרת הכרי נובעת מהרמת התרומה, ועל פעולה שנעשית ממילא ל"ש שליחות. אמנם י"ל דהתרת הכרי היא ענין שחל ופועל בפנ"ע כמש"נ מתוס' בגיטין ס"ה. ד"ה ופדו ובנדה מ"ו: ד"ה אי ולכן י"ל דשייך בזה שליחות של עמידה במקום הבעלים וגם שליחות של מסירת זכות.

אולם יל"פ בע"א. בב"מ צ"ו ע"א א"ל רבינא לרב אשי האומר לשלוחו צא והשאל לי עם פרתי מהו. בעליו ממש בעינא וליכא או"ד שלוחו של אדם כמותו ואיכא וכו', ומסקינן דהוי פלוגתא דר' יונתן ור' יאשיה, דתניא האומר לאפוטרופוס כל נדרים שתהא אשתי נודרת הפר לה והפיר לה יכול יהו מופרין ת"ל אשה יפירנו דברי ר' יאשיה, ר' יונתן אומר מצינו בכל מקום ששלוחו של אדם כמותו. ובקונטרס הראיות לריא"ז לב"מ שם כתב "פי" ר' יונתן מדמי ליה לנתינת הגט דאיפשר ע"י שליח, ור' יאשיה מדמה ליה לשאר מצות דמוטלין עליו לעשות ולא אפשר ע"י שליח וכו'", וצ"ע הדמיון של הפרה למצוה שהרי במצוה הטעם הוא כמש"כ בתוס' רי"ד בקידושין מ' שאין מעשה המצוה יכול להיקרא ולהתיחס לאדם אחר אבל הפרה בשם הבעל דמיא לגירושין בשם הבעל. ונראה דכוונת הריא"ז דהפרה אינה רק זכות המסורה לבעל שהיא ככל זכות שכרוך שאפשר למוסרה לשליח אלא שכל עניינה ומהותה שייך ותקף רק ע"י החלטתו וגמר דעתו של בעל האשה הנודרת. וי"ל שאין פעולת ההפרה מועילה ע"י שליח, ויש מקום להשוות הפרה למצוה

שבגופו שאינה מתקיימת אלא ע"י עשייתה ע"י החייב בה, ועשייתה ע"י שליח אינה נקראת ע"ש המשלח משום דקיום מצוה שבגופו עניינו ומהותו הוא שיעשה ע"י האדם עצמו המצווה בה.

והגדרה מעין זו של הפרה והקמה י"ל גם בדין שאלה בבעלים שהוא נובע מהשעבוד המוטל על הבעלים ולכן י"ל שגם לדין שאלה בבעלים לא מועילה שליחות, וזוהי דעת ר' יאשיה, אבל ר' יונתן ס"ל שענין שלוחו של אדם כמותו הוא שגם במקום שהדין תלוי ונובע מפעולתו ורצונו של האדם או מדינים ושעבודים החלים עליו ג"כ מהני שליחות ולכן הפרה והקמה ישנן בשליחות, וה"ה לשאלה בבעלים. ואם כי במצוות לכו"ע ל"ש שליחות זה משום שכך היא מהות הציווי ודרך קיומו שהוא מוטל על האדם גופו ומתקיים רק בו. ועי' בב"י חו"מ סי' שמ"ו שביאר את שיטת הרמ"ה שהלכה כר' יונתן משום דבעלמא קימל"ן שלוחו של אדם כמותו, ויל"פ כנ"ל שהגדרה זו של שליחות שהיא מועילה לעשות את פעולת השליח כפעולתו הממשית של המשלח היא רק לשיטתו של ר' יונתן, ועי' אמר מצינו בכל מקום ששלוחו של אדם כמותו, וכיוון דלשון זה נקטינן בכל הש"ס ש"מ שהלכה כר' יונתן. ועי' בר"ן פסחים ז. ד"ה ונבטליה שהביא דברי בעל העיטור וז"ל "דמסתבר דשליח מבטל, דגבי הפרה וגבי השואל את פרתו הוא דפליגי בה תנאי בפרק השואל אי ששא"כ, משום דבשואל כתוב בעליו ובהפרה כתוב אישה". מבואר בדבריו דיש מקום להשוות ביטול חמץ להפרה ושאלה בבעלים, וכיארור הדברים י"ל שענין ביטול חמץ הוא כדברי המאירי בתשובות, ענין י"ח, שהוא כעין תבן ובטלו, והוא גדול מהפקר, שכאן הוא מבטלו גם מזולתו עיי"ש, וענין זה של אי החשבת החמץ נעשה מתוך גמר דעתו של בעל החמץ שע"י זכותו הממונית יש בכחו לבטל את ערכו, ולכן יש מקום להשוות ביטול חמץ להפרה ושאלה בבעלים, שלדעת ר' יאשיה בכה"ג אין הזכות והדין נמסרים לשליח. ועי' בירושלמי קידושין פ"ב ה"א אית מתניתא אמרה ששלוחו שא"כ וכו'.

ויתכן שר' יונתן יליף לה מאתם גם אתם דהשליח יכול להיחשב כעצמו של המשלח. ואם כי מבואר במכילתא פר' בא דר' יונתן יליף לשליחות מושחטו אותו כל עדת ישראל וגו' מ"מ פרטי וגדרי שליחות ילפינן מאתם גם אתם. ועיי' באור חדש לקדושין מ"ג ע"א מש"כ בשיטת ר' יונתן.

ובאמת עיקר ענין זה מבואר בדברי הגמ' בב"מ כ"ב ע"א לגירסת הרמב"ם, תרגמא רבא אליבא דאביי דשוויה שליח, ותסברא, והא אתם גם אתם אמר רחמנא לרבות שלוחכם, מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם, וצ"ע למאי הוצרך להוסיף דרשא זו דמה אתם לדעתכם שהיא הלכה בדיני מינוי שליחות ואינה שייכת לתוקף כח השליח. ונראה דלדעת הר"מ ביאר דרשה זו הוא דדעת השליח חשיבא כדעת המשלח, שמלבד הדרשות שבידו לתרום הוא נחשב כמשלח לגבי כונתו ודעתו בעשיית השליחות, ונפק"מ לגבי ביטול השליחות לאחר שתרום שמצינו בתרומות פ"ג מ"ג ששותף שתרום על הכל יכול השני לגלות דעתו למפרע שאינו חפץ בכך

כשתורם אח"כ כשיעור, ובמשנה שם אמרו בד"א כשלא דבר אבל הרשה את בן ביתו וכו' אם משתרים בטל תרומתו תרומה, ומזה שמענו לממנה את בני ביתו אבל שליח בעלמא היה מקום לומר שדינו כשותף התורם בסתמא ואינו ממונה ושליח גמור ואפשר לבטל תרומתו למפרע, [וכע"ז כתב במרכה"מ הל' תרומות פ"ד ה"ט לגבי ביטול קודם שתרים], וע"ז אמרו בגמ' הנ"ל שמאחר שמינהו שליח הוי דעת השליח בקיום השליחות כדעת המשלח, שכשם שתרומת המשלח נעשית לדעתו כך תרומת השליח נחשבת כנעשית לדעתו של המשלח ולכן אין לו זכות לחזור בו ולגלות דעתו למפרע. וגם יל"פ שזהו טעם המשנה שאם דיבר א"א לבטל אחר שתרים, ולכן לא הקשו מהמשנה עצמה. וגדר זה של שליחות הוא כענין שנתב"ל בשיטת ר' יונתן שלומד מאתם גם אתם שלשליח יש תוקף כעצמיותו של המשלח. ה. ואם נאמר כן יל"פ דברי רש"י בב"מ צ"ו עמש"ש האומר לעבדו צא והשאל עם פרתי מהו וכו' תיבעי למ"ד שלוחו של אדם כמותו, הנ"מ שליח דבר מצוה הוא אבל עבד דלאו בר מצוה וכו', ופרש"י דשליחות נפקל"ן מאתם גם אתם דבעינן דומיא דמשלח שיהיו דיניו נוהגים בו וזה אין דין שואל נוהג בו וגם משאל שאין לו כלום בלא רבו. והקשה הגרעק"א בשו"ת ח"ב סי' קל"ט ממ"ש בקידושין מ"א: אתם גם אתם למ"ל וכו', ולא בעו לאוקמא למעט נכרי משום דכלא"ה אינו נעשה שליח דליתיה בתרומה דנפשיה, ולפרש"י הרי י"ל דדין זה גופא דבעינן איתיה בדנפשיה ילפינן מקרא דאג"א. והנה הראשונים שם הקשו על רש"י דמחמת זה שאינו יכול לזכות בממון אין לחשבו ליתיה בדנפשיה וכמו"ש בב"מ י' ע"ב לגבי השולח עבד לגנוב דחשיב בר חיובא. ועוד צ"ע דלד' רש"י גם בתרומה עבד ליתיה בדנפשיה ואילו מהמשנה בתרומות פ"ג מ"ד משמע שעבד כנעני ושפחה נעשים שלוחים לתרום. [נאמנם ע"ז י"ל דכיון דעבד אסור באיסור טבל חשיב איתיה בדנפשיה דאיסור טבל הוא מחמת דין הפרשת תרו"מ, וכ"כ בפי' רבנו אשר מלוניל לב"מ שם. ועיין בריטב"א קידושין ל"ד לגבי מעקה. עוד י"ל דדין שאלה שהוא דין בעלמא מי שאינו נוהג בו למעשה נקרא ליתיה בדנפשיה אבל תרומה שהיא מ"ע היא חלה גם על עבד החייב במצוות. עוד י"ל דלגבי ממון בעל העבד ודאי אמרינן יד עבד כיד רבו, וא"ש גם קושית רעק"א שם מקרבן פסתן].

ולפי הנ"ל י"ל דמיעוט זה של עבד מתורת שאלה הוא רק לר' יונתן דיליף מאג"א דשליח הוא כעצמיותו של המשלח ולכן יש ללמוד מאג"א שלהיות בגדר זה בעינן שהשליח יהא גם כדינים הנהוגים בו — בדבר שבו הוא שליח — כמשלח עצמו, ויוכל לבצע ולנהוג באותם דינים ופרשיות למעשה גם מצד עצמו, וע"כ יש למעט עבד משאלה בבעלים, אבל לר' יאשיה דלא יליף מאג"א גדר זה של שליחות אין מקום למעט אופן זה של ליתיה בדנפשיה.

ועיין בפסקי הרי"ד לב"מ צ"ו "עבד לאו בר מצוות לא, כדנפקל"ן מכן תרימו וגו' מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית", ויל"פ כנ"ל שלר' יונתן יש לכלול באינו בן ברית גם מי שלמעשה אינו יכול לקיים דין מסויים שאז אינו כעצמו של

משלח. ועיין בגיטין ס"ב: איש מהו שיעשה שליח לקבלה וכו'. ולפי"ז י"ל דכ"מ ששנינו שעבד נעשה שליח גם בדבר שאין נוהג בו למעשה הוא אליבא דר' יאשיה. ומשה"ק על רש"י ממתניתין דתרומות י"ל עוד שדברי רש"י שעבד אינו בתורת שאלה הם רק אליבא דר"מ דאין עבד זוכה בממון אפי' ע"י הקנאה ע"מ שאין לרבו רשות בו, וגם אם אפשר להתנות שיזכה לדבר מסויים כמש"כ תוס' בקידושין כ"ג. לשיטת רב ששת מ"מ אי"ז נקרא שלו כמש"כ התוס' שם, אבל אליבא דחכמים דיש אופן שהעבד זוכה. וגם לשיטת ר' אלעזר בקידושין שם שרק במתנה שיזכה לדבר מסויים סוברים חכמים שזוכה מ"מ לשיטה זו הר"ז נחשב לזכיה גמורה, כפשטות לשון המשנה וחכ"א בכסף ע"י עצמו, ועיין בתורי"ד שם בשם ספר המקח. וא"כ י"ל דמתני' דתרומות היא אליבא דחכמים. וכיו"ב היא שיטת רש"י בנוזר ס"ב: ד"ה אלא אמר אביי שעבד אינו מעריך לפי שאין גופו קנוי לו. וזה לכאורה נסתר מהמשנה בריש ערכין שעבד מעריך. אולם שיטת רש"י היא כמש"כ בתוס' הרא"ש לחולין קלט: ד"ה יכול וכו'. "אי אמר ערכי עלי היה ראוי לדמות להקדש שנתחלל כי הדמים באים מכח ערך הקצוב על הגוף", והיינו דהמעריך עצמו הוא כמקדיש עצמו ופודה בערכו, וכ"מ בשלטי הגיבורים לע"ז דף י"ג ע"א, וא"כ בעבד שאין לו זכיה כלל בממון אין לו תורת בעלות על גופו, וכפרט לסברת הראב"ד שהביא ברשב"א קידושין שם דלר"מ יד העבד היא כגוף האדון ממש, ולכן א"א לומר שהוא כמקדיש עצמו ופודה בערכו כי אינו ראוי לכך, וזוהי כונת רש"י בנוזר שעבד אינו מעריך, ר"ל באומר ערכי עלי, שאין גופו קנוי לו, אבל לחכמים דיש לו זכיה בממון יכול לידור ערכי עלי.

עכ"פ לדעת ר' יונתן השליח נחשב כעצמותו של משלח, וא"כ י"ל שגם בתורם משלו ע"ש חבירו שייך ענין שליחות מצד בעל הכרי והתורם נחשב כבעל הכרי, אע"פ שאין בזה זכות השתמשות בממונו ולא עשיית פעולה במקומו מ"מ כיון שמכח הבעלות תיתכן אפשרות ההרמה שייכת כאן שליחות.

ו. ובעיקר סברת הב"י הנ"ל דאם צריך דעת בעל הכרי ודאי דטוה"נ שלו יש להוכיח כדבריו מדברי הירושלמי נדרים פ"ד ה"ג המתקן פירותיו של חבירו שלא מדעתו טוה"נ של מעשרותיו של מי וכו', משמע דאם מתקן מדעתו ודאי דטוה"נ של בעל הכרי ואפי' אם מעיקר הדין אינו צריך לדעתו ושליחותו. אולם צ"ע שהרי בגמ' נדרים שם פשטו בעיא זו דתורם משלו ע"ש חבירו טוה"נ של מי ממימרא דר' יוחנן דהתורם משעש"ח טוה"נ של תורם ובע"כ דקים להגמ' דר' יוחנן מיירי בתורם שלא מדעת חבירו דאל"ה אין ללמוד מדבריו לבעיא זו, וכיו"ב כתב במחנ"א בשיטת ר' ירמיה. וגם מזה גופא דהוצרך ר' יוחנן להשמיענו דין זה מוכח כן, לסברת הב"י, דאם צריך דעת פשיטא דטוה"נ של תורם ומאי קמל"ן, וא"כ צ"ע ממ"ש בירושלמי דמאי פ"ז ה"א במזמין את חבירו שיאכל אצלו והוא אינו מאמינו על המעשרות, דרבי יהודה סובר שהוא הולך ולוקח ממקום שלקח זה ומעשר, ופריך ויש אדם מפריש על דבר שאינו שלו, רבי אבהו בשם רבי יוחנן עשו אותו

כמוכר פירות טבולין לחבירו כהדא דתני המוכר פירות טבולין לחבירו הרי"ז רץ אחריו ומתקנו, לא מצאו אם ידוע שהפירות קיימין מעשר עליהן וכו'. א"כ מכוואר בדברי הירושלמי דר' יוחנן ס"ל דא"א להפריש משלו ע"ש חבירו שלא מדעתו.

עוד יל"ע ממ"ש בירושלמי קדושין פ"ב ה"ח, פטר חמור רבי לעזר אמר מקדשין בו את האשה רבי יוחנן אומר אין מקדשין בו את האשה וכו'. מה נפק מן ביניהון עבר ופדיו שלא מדעת הבעלים רבי לעזר אמר אינו פדוי רבי יוחנן אמר פדוי. משמע דאם הוה ס"ל לר"י דמקדשין בו את האשה א"א לפדותו שלא מדעת הבעלים, וצ"ע מ"ש מתרומה דחלק השיריים הוא של הבעלים ואם קידש בו הוי קידושין ומ"מ לא בעינן דעתו. אולם ע"ז י"ל דבפט"ח חמיר משום שהפדיון הוא עשיית חלות דין פדיה על גוף הפט"ח ובעינן טפי דעת הבעלים מתרו"מ שאין ההתרה ע"י עשיית חלות היתר כשיריים אלא הם נתרים ממילא.

והנה בירושלמי תרומות פ"א ה"א פריך על הברייתא דאתם ולא השותפין והתנן השותפין שתרמו זה אחר זה וכו' ומשני אלא כאן לתרומה גדולה כאן לתרומת מעשר. והביאור הוא דכמעשר מלבד קריאת השם שבהם יש גם גדר בירור חלק המעשר שבטבל, אבל בתרומה שאין לה שיעור מסויים ס"ל לירושלמי כאן דאין בה בירור חלק אלא רק מצוה להקדיש תרומה גדולה. וזוהי סברת התוס' דקדושין כ"ז דת"ג אינה חייבת בביעור, ולכן לא הפריש ר"ג אלא שאר מעשרות, והתוס' שם הקשו מהמשנה במע"ש דתרומה ותרומ"מ נותנן לכהן, אולם נראה דשיטה זו ס"ל דרק לאחר שהפריש תרומה חייב בביעור אבל קודם שהפריש שאין בטבל חלק תרומה אלא חובת הפרשה על האדם אין גם חיוב ביעור, משא"כ בשאר מעשרות, ועי' בירוש' מע"ש פ"ה ה"ד דחיוב ביעור בטבל הוא משום דאקרי קודש ר"ל דההפרשה היא תחילת ביעור הקודש מן הבית. וזה דוקא בקודש הנמצא כבר בטבל ולא כמה שצריך לחדש בו קדושה. ולכן מחלק כאן הירוש' גם לענין שותפין, שהעיכוב על השותף הוא מצד חסרון בגלוי דעת משותפו כמ"ש ברש"י בתמורה י"ג ע"א, ולכן יש לחלק בין תרו"מ שצריכה גם בירור חלק התרו"מ שבחלק השותף, ולזה לא סגי בלא גלוי דעת מפורש, משא"כ בתרומה גדולה.

ובירושלמי שם פריך ע"ז כלום למדו לתרו"ג אלא מתרו"מ, ופי' בהר צבי שר"ל שכל דין שליחות בתרו"ג ילפינן מהך קרא דאתם גם אתם האמור בתרו"ג, ולכן אין לחלק ביניהם לענין הפרשה ע"י אחר. ולפי"ז לשאר עניינים שפיר יש לחלק כנ"ל, וא"כ י"ל גם בשיטת ר"י הנ"ל שרק לגבי תרומה ס"ל דיכול לתרום משלו ע"ש חבירו שלא מדעתו כי לזה אי"צ גלוי דעת מפורש וסגי באומדנא דניחא ליה בהפרשת אחר, משא"כ במעשרות ששם יש צורך גם בבירור חלק המעשרות, לזה בעינן גלוי דעת מפורש וכנ"ל לגבי שותפין. אמנם בירושלמי נדרים שם איתא המתקן פירותיו של חבירו שלא מדעתו טובת הניית מעשרותיו של מי רבי אבהו אומר של מתקן, ומסתבר שזוהי מימרא דר"א בשם ר"י המובאת בבלי ומ"מ קתני מעשרות.

ועיין בירושלמי תרומות שם דמסיק אלא כאן להלכה כאן למעשה, ופי' הפ"מ
דלכתחילה לא יתרום ובדיעבד ת"ת, וכ"פ הר"ש ועוד ראשונים, וא"כ גם כשיטת
ר"י יל"פ כן דמ"ש בנדרים מיירי בעבר ותיקן, ובמעשרות מיירי בהיתר לכתחילה
כמבואר שם. וכך יל"פ גם בגירסת השיטה לנ"ל בקדושין מ"א אתם ולא התורם על
של שאינו שלו, שהכונה לאיסור לכתחילה, ולכן לא הביאו ברייתא זו בנדרים שם.

